Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 103. — ŠTEV. 103. NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 2, 1923. — SREDA, 2. MAJA, 1923. VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

VAŽNA ODLOČITEV GLEDE PROHIBICIJE

Žgane pijače na parnikih Združenih držav so dovoljene izven meje treh milj. — Inozemski parniki se morajo pokoriti v pristaniščih suhaškim postavam. — Suhači nameravajo ojačiti Volsteadovo postavo. — Žganje v zdravilne svrhe dovoljeno.

Washington, D. C., 1. maja. — Prvikrat od onega časa naprej, ko so bile uveljavljene prohibicijske postave, je objavilo najvišje sodišče Združenih držav sklep, ki bo nudil mokračem vsaj malo utehe. Včeraj je namreč najvišje sodišče sklenilo, da se osemnajsti amendment in Volsteadova postava ne tičeta ameriških parnikov onstran meje treh milj od ameriškega brega.

Na drugi strani pa določa isti sklep najvišjega sodišča, da ne sme nobena ladija, domača ali tuja, privesti pijače v teritorijalno vodovje Združenih držav, zapečatene ali nezapečatene ali kot tovor.

Sklep najvišjega sodišča je potrdilo sedem sodnikov in le dva člana sta bila proti temu sklepu.

— Ameriške ladje, ki so last privatnikov, bodo lahko odslej vozile na krovu žgane in druge opojne pijače med inozemskimi pristanišči. Bare na ameriških ladjah bodo zopet otvorjene, če bo mogoče najti kak način, kako naložiti pijačo v inozemskih pristaniščih ter se je znebiti, ko bo dospel parnik v notranjost teritorijalnega vodovja Združenih držav.

Parniki Shipping Boarda se bodo lahko poslužili istega privilegija, a se ga najbrž ne bodo. Ta prostost bo trajala seveda le približno osem mesecev, kajti kakor hitro se bo kongres sestal, bo sprejel določbe, glede katerih izjavlja najvišje sodišče, da jih manjka.

— Če bodo prišli veliki parniki kot Olimpic in drugi v kak ameriški pristan ter imeli na krovu le en sam pint žganja, — razen v zdravniške svrhe, se bodo s tem izpostavili nevarnosti zaplenjenja, čeprav ni tu nihče prepričan, da bi se to dejanski zgodilo.

— Dobavne ladje, ki bodo sprejemale izven meje treh milj preostalo opojno pijačo ter založile s potrebno pijačo odhajajoče parnike, bodo najbrž nastanjene v bližini ameriške obali.

Bolj verjetno je, da se bodo ameriške in inozemske ladje ustavile v najbližjem inozemskem pristanišču, — v slučaju New Yorka v Halifaxu, kjer bodo vzele na krov potrebno zalogo žganih in drugih opojnih pijač.

Kapitani francoskih in italijanskih parnikov, katere obvezujejo domače postave, da dajejo svojim posadkam vinske racije, bodo morale izbirati med kršenjem svojih domačih postav ali naših in gotovo je, da bodo prišli v škripce v tem ali onem slučaju. Na temelju najnovejše odločitve najvišjega sodišča Združenih držav se bodo morali iznebiti vseh zalog žganih in drugih opojnih pijač še predno bodo prišli v kako ameriško pristanišče.

JEKLARSKA KOMPANIJA BANKEROTIRALA.

Buffalo, N. Y., 1. maja. — Danes je bankerotirala tukaj S. L. Steel kompanija in državni receiver je proglasil bankerot na predlog upnikov kompanije.

Bankerotno postopanje je postalo potrebno vsled velikih obveznosti, katere je imela tvrdka, katerim pa ni zadostila v zadnjem času.

SEIPEL — MUSSOLINI.

Dunaj, Avstrija, 30. aprila — V svojem odgovoru na zahvalno brzojavko dr. Seipla je odgovoril Mussolini ,da se zahvaljuje za izraze hvaležnosti dr. Seipla in bo to sporočil tudi kralju. On ne dvomi, da bode Seiplov obisk znatno pripomogel k obnovi dobrih odnošajev med Italijo in Avstrijo.

KATOLIŠKA PRISMODARIJA.

Rim, Italija, 1. maja. — Tristo let po smrti kardinala Bellarmino je odločil papež, naj se izvede klavzulo njegovega testamenta, v katerem se glasi, naj ga pokopljejo poleg njegovega učenca, svetega Ludovika iz Gonzage.

Truplo kardinala je sedaj pokopano v cerkvi Gesu in truplo svetnika je pokopano v rimski cerkvi svetega Ignacija. Papež je odločil, naj se prevede truplo kardinala z velikimi slovestnostmi v cerkev svetega Ignacija dne 26. maja.

Kardinal Bellarmino, ki je postal jezuit v starosti osemnajstih let, je bil baje eden največjih pridigarjev in pisateljev svoje dobe.

PROTIŽIDOVSKE DEMONSTRACIJE.

Varšava, Polska, 30. aprila — Velike demonstracije, ki so se vršile v Varšavi ob priliki protestne skupščine proti izvršitvi smrtne obsodbe nad prelatom Bučkovičem, so izrabili antisemitje v svojo korist in vprizorili takoj po protestnem zborovanju velike protižidovske izgrede. Demonstrantje so vdrli v židovska predmestja in tam izropali skoro vse židovske trgovine. Vojaštvo in policija sta komaj napravila red. Vojaške patrulje so imele službo celo noč.

SUHAŠKI AGENT OBSOJEN.

Boston, Mass., 30. aprila. — Danes se je moral zagovarjati pred sodiščem Edward Bogan, zvezni prohibicijski agent, ki je tekom nekega pogona lansko leto ustrelil Josepha Sequeria. Sedeti bo moral od treh do šestih let v državni jetnišnici.

Obsojen je bil uboja po drugem redu.

OFICIJELNA POGAJANJA MED TOKIOM IN MOSKVO.

Tokio, Japonska, 30. aprila. — Japonska vlada je predlagala boljševiški vladi naj se v najkrajšem času začno trgovinska pogajanja med obema državama.

BERLINSKA VLADA BO ODPRLA CERKVE.

Berlin, Nemčija, 1. maja. — Nemška republikanska vlada je sklenila plačati odškodnino cerkvam vseh veroizpovedanj, ki so morali tekom vojnega časa izročiti vladi svoje zvonove, katere so nato prelili ter izpremenili v kanone.

Vse nove zvonove bo prevažala nemška vlada po svojih železnicah brezplačno iz livaren v mesta, kamor je pošiljatev namenjena.

KONVENCIJA GIRL SCOUTS V WASHINGTON, D. C.

Pred kratkim se je vršila deveta letna konvencija Girl Scouts v Washingtonu ,D. C. Konvenciji je pozdravila predsednica Mrs. Herbert Hoover. Konvencije se je udeležilo več kot 200 deklet iz vseh okrajev dežele.

SKRIVNOSTEN UMOR PRI KENT, CONN.

Preplava reke je prinesla na dan žrtev umora.—Truplo mladeniča, katerega so pogrešali tri tedne, so našli v bližini Kenta, Conn.

Kent, Conn., 1. maja. — Litchfield okraj ima svojo morilno skrivnost, ko so našli truplo Fred Carterja, devetnajst let starega adoptiranega sina pokojnega Rev. W. Goodwina, Mladenič, katerega so pogrešali že tri tedne, je bil očividno umorjen, kajti prestreljen je bil skozi srce.

Delavci, ki so pričeli popravljati most, vodeč preko Housatonic reke izven tukajšnje vasi, so našli truplo viseče na tramovih pod mostom, kamor ga je očividno zanesla voda reke, ki je tekom zadnjega časa narastla za več čevljev.

M. E. Swain, ki je preiskal truplo, je našel rano v srcu, a nobenega znamenja, da bi bila prestreljena tudi obleka mladeniča. Srajca in telovnik sta bila zapeta, kar kaže, da je morilec ustrelil mladeniča, ko je slednji spal, nakar je oblekel truplo ter ga odvedel k reki.

Carter je živel izza pretekle jeseni v hiši Goodwina, z Miss Jennie Barker, staro šestindvajset let adoptirano hčerko Rev. in Mrs. Goodwin. Oba sta bila že več let člana Goodwinove družine ter tudi dobro poznana v socijalnem življenju vasi. Vedno sta bila dobra prijatelja in hodila sta skupaj na vse zabave in prireditve v vasi.

Pred par leti je vodila Miss Barker v vasi otroški vrtec. Carter je takrat ravno končal svoje šolanje. Teko mpreteklega poletja je Rev. Goodwin umrl in njegova žena mu je sledila novembra meseca. Miss Barker in Carter pa sta še nadalje živela skupaj v hiši navidez najboljša prijatelja.

Pred tremi tedni pa je Carter izginil. Šele par dni pozneje so postali prebivalci vasi pozorni ter ga pričeli iskati, a njegovo truplo so našli šele sedaj.

NOVA KRVOPRELITJA V ITALIJI.

Rim, Italija, 1. maja. — Dva komunista sta bila usmrčena in več nadaljnih je bilo ranjenih tekom nekega spopada s takozvano narodno milico, ki se je završil danes zjutraj v Milanu. Skupina komunistov je baje skušala ovirati delo železničarjev. Tako vsaj se glasi v nekem pol-oficijelnem ugotovilu, ki je bilo izdano po dogodku.

V splošnem pa je potekel prvi maj po celi Italiji precej mirno in brez spopadov ali krvoprelitja.

NEMČIJA ZAHTEVA NAJ BO 99 LET MIR

Nemčija bo predlagala Franciji, naj vlada med obema državama že vsaj devetindevetdeset let popolen mir. Bolj liberalni pogoji.

Berlin, Nemčija, 1. maja. — Novi nemški program za rešitev reparacijske zmede bo določal, po mnenju državnozborskih voditeljev, plačilo tridesetih tisočev milijonov zlatih mark ter pogodbo med nemškimi in francoskimi industrijalnimi interesi, da ne sme v teku naslednjih devet in devetdestih let izbruhniti nobena vojna med Nemčijo in Francijo. Posamezne točke programa, katere bodo odobrili še danes člani kabineta ter vlade, so ostale tajne, a uplivni člani vlade so vendar privatno izjavili, da bo sledil sklep nemške vlade bistvu govora lorda Curzona, angleškega ministra za zunanje zadeve, v katerem je priporočil edini možni izhod iz sedanje zagate.

V diplomatičnih krogih se glasi, da bo nemška vlada priporočila sklicanje nepristranske mednarodne konference, ki naj bi stavila svoje predloge nadaljni konferenci, na kateri naj bi bila zastopana Nemčija kot polnovredna članica.

Člani nemškega državnega zbora so mnenja, da sa novi predlogi, stavljeni zaveznikom, bolj liberalni kot so bili oni, katere je predložila Nemčija januarja meseca zaveznikom, katerih pa Poincare ni hotel sprejeti.

Novi nemški predlogi bodo baje določali, da naj skleneta Nemčija in Francija pogodbo, soglasno s katero ne bo smela izbruhniti med obema deželama nobena vojna v teku 99 let.

Industrijalni dogovor med Nemčijo in Francijo bi po mnenju številnih uveljavil interesno skupnost med obema deželama, ki bi odstranila vse nevarno rivalstvo ali tekmovanje ter nudila Nemčiji priliko, da odplača svoje odškodninske dolgove.

IZBRUH VELIKE STAVKE.

New York, 1. maja. — V tukajšnjem mestu je izbruhnila velika stavka uslužbencev Wardovih pekaren.

Kot znano je mladi Ward zapleten v morilni promes, katerega skušajo oblasti na vsak način potlačiti, seveda izključno le raditega, ker je prizadet pri tem milijonar, sin miljionarskega peka. —

Če bi bil to kak Italjan ali črnec brez denarja, bi že davno visel ali pa bi ga poslali na električni stol.

DEMONSTRACIJE PROTI FRANCOZOM

Praznovanje prvega majnika je razplamtelo domoljubno navdušenje v Nemčiji. — Nadaljni dogodki v evropskih glavnih mestih.

Berlin, Nemčija, 1. maja. — Prvi maj, katerega so tukaj praznovali milijoni, ni praznovan tukaj še nadalje v znamenju internacijonalizma, kot v prejšnih časih. Po ulicah je bilo opaziti več rdečih kot nemških državnih zastav, a te rdeče zastave značijo le razredno zavednost nemškega delavstva.

Nemški delavec čuti danes, kljub vsem rdečim zastavam, narodno in to je povsem jasno razvidno iz govorov, ki so se vršili na ljudskih zborovanjih v Lustgarten in Thiergarten. Teh zborovanj se je vdeležilo približno 400.000 ljudi.

Glavni predmet razpravljanj na teh zborovanjih je bil protest proti francoskemu nasilju v Ruhr okraju.

Danes je počivalo tukaj vse delo, — z malimi izjemami. Celo električne tvornice so prenehale z obratovanjem in vsled tega je bil ustavljen ves promet pouličnih kar.

Borza je bila zaprta in obenem tudi vse večje prodajalne. Bojazljivci, ki imajo prodajalne na cestah, po katerih se je pomikal sprevod, so dali napraviti mrežaste ograje.

Ljudske množice pa so korakale po cestah v polnem redu ter so bile vsled tega vse varnostne odredbe povsem nepotrebne.

Tukajšnji listi izjavjajo, da je izgubilo praznovanje prvega majnika ves pomen v smislu mednarodnega delavskega praznika, vsaj v kolikor pride vpoštev Nemčija in njeno delavstvo. Prvi maj pomenja enostavno dan nemškega razredno zavednega delavstva. Iz razrednega boja so se strokovne organizacnje dvignile do sile in razredno zavedno nemško delavstvo je ostalo verno domovini tudi v njenih najtežjih urah.

NOV REKORD.

Houston, Texas, 30. aprila. — Leo Harman je dosegel nov svetovni rekord in sicer v roller-skatanju. Vozil se je neprestano petdeset ur.

CHARLIE CHAPLIN DOBIL $1,075.000 ZA OSEM SLIK.

First National Pictures Inc., je izplačala Chaplinu $1,075.000 za njegov nastop v osmih slikah, katere bodo najprej kazali v gledališčih te korporacije.

PARIZ IN NEMŠKA VOJNA ODŠKODNINA

Francija je sklenila vzeti vpoštev nemško poslanico glede vojne odškodnine. — Opustila je svoj prejšni načrt, da ne bo upoštevala ponudbe, dokler ne bo zavladal v Ruhr red. — Posojilo bo zajamčeno z dohodki železnic.

Poroča Ferdinand Tuohy.

Pariz, Francija, 1. maja. — Tukaj je opaziti važno izpremembo v francoskem stališču napram nemški reparacijski ponudbi, ki bo najbrž prišla v sredo.

Dosedaj je vzstrajal kabinet Poincareja na stališču, da ne bo niti pogledal nemške reparacijske poslanice, dokler ne bodo zavladale v Ruhr okraju normalne razmere. Po nadaljnem razmisleku pa je prišel do prepričanja, da bi enostavno zavrnenje ponudbe kancelarja Cuno-ja škodovalo francoskemu kreditu. Vsled tega bo francoska vlada preštudirala poslanico, a je določeno že vnaprej, da jo bo zavrnila.

V francoskem zunanjem uradu sem izvedel, da je vsebina nemške poslanice znana že vnaprej, skoro do zadnje podrobnosti. Številke, katere bo navedel kancelar Cuno, ne bodo vsebovale vseh reparacijskih plačil. Omenil bo le svoto, katero je Nemčija pripravljena plačati, če bo dobila inozemsko posojilo. To posojilo naj bi ne presegalo skupne svote dvajsetih tisoč milijonov zlatih mark.

Berlin je pripravljen zajamčiti posojilo z dohodki nemških železnic, a francoska vlada je mnenja, da bi bilo treba v takem slučaju popolnoma reorganizirati železniški sistem Nemčije. Nemci bodo prosili za moratorij ter skušali ponuditi obširna jamstva.

Berlin, Nemčija, 1. maja. — Novi reparacijski program Nemčije bo poslan najbrž do četrtka v glavna mesta zaveznikov ter v Washington. Končni osnutek reparacijske ponudbe bo završen jutri, po razpravljanjih med kancelarjem in ministrom za zunanje zadeve, von Rosenbergom z državnozborskimi voditelji. Osnutek nove ponudbe bodo morali odobriti tudi ministrski predsedniki vseh posameznih nemških držav.

Za enkrat ni bilo mogoče izvedeti, če bo napravila nemška vlada plačanje tridesetih tisoč milijonov zlatih mark odvisno od uspešnega flotiranja inozemskega posojila, vendar se je izvedelo iz zanesljivih virov, da podpirajo nemški veleindustrijalci v polni meri načrt kancelarja Cuna.

Nova ponudba nemške vlade ima namen pokazati svetu, da je Nemčija v resnici pripravljena zadostiti svojim obveznostim glede vojne odškodnine, a Francozi, na čelu jim Poincare in veleindustrijalski interesi Francije, so zavzeli stališče, da ne more Francija popustiti in da mora do konca izvesti svojo politiko glede Ruhr okraja in Porenske.

ŽENSKO DOLŽE, DA JE POLOŽILA BOMBO.

Paducah, Ky., 1. maja. — Tukaj so aretirali Mrs. Henrieto Wagner, ker je dolže, da je včeraj zjutraj položila bombo, katera je usmrtila Mrs. Warren. Ona odločno taji vsako krivdo.

TURČIJA ZAHTEVA PRISELJENIŠKO KONTROLO.

Lozanj, Švica, 1. maja. — Na tukajšnjih posvetovanjih glede Bližnjega Iztoka je zahteval Ismed paša, naj ima Turčija čisto prosto roko pri uravnavi svojega priseljevanja. Zavzemal se je tudi za kontrolo priseljevanja.

BIVŠEGA POLICISTA SO ZAPRLI.

V Brooklynu je bil obsojen na trimesečno ječo bivši policist Otto Titelbeak, kjer je vlomil v telefonski aparat ter pobral z njega par niklov.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

100 Din.	.. $ 1.30	.. K	400
200 Din.	.. $ 2.40	.. K	800
500 Din.	.. $ 5.65	.. K	2.000
1000 Din.	.. $11.20	.. K	4.000
2000 Din.	.. $22.20	.. K	8.000
5000 Din.	.. $55.00	.. K	20.000

Italija in zasedene ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	..... $ 2.95
100 lir	..... $ 5.60
300 lir	..... $15.90
500 lir	..... $26.00
1000 lir	..... $51.50

Za pošiljatve, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 5878

ALLIED PRINTING 444 — TRADES UNION LABEL COUNCIL — NEW YORK CITY

WESTVIRGINSKI KOZAKI

Industrijalni baroni, ki se zavzemajo za red in postavo, hvalijo vprek kozake, ki se skrivajo pod imenom državnih konštablerjev.

To je organizacija, koje namen je izvesti postave, ki pa nima nikakih pravilnih kakovosti.

Kjer ni kozakov, jih hočejo organizirati sedaj, in financirati jih morajo vlade posameznih držav.

Kjer so, jih zahtevajo še več. Vladni voditelji izjavljajo, da so kozaki največje varstvo v okrajih, ker prevladujejo farmerji.

V boju proti temu naraščanju kozaškega gibanja bodo največje koristi za delavstvo dejstva, ki so prišla na dan glede westvirginskih kozakov.

450,000 dolarjev je izdala država West Virginia tekom preteklega leta izključno le v dveh premogovnih okrajih, ki so unijsko organizirani in ki niso poklicali v svoje ozemlje kozakov.

Ti okraji jih niso potrebovali.

Tekom leta, ki se je končalo 30. junija, so izvršili westvirginski kozaki več kot 4000 aretacij.

Vse te aretacije so izvršili v Logan in Mingo okraju, v pozorišču premogarske vojne slavnega spomina, kjer se je poslužil kapitalizem vseh mogočih sredstev proti organiziranemu delavstvu.

Med aretiranimi delavci je bil tudi Roy Rector, ki je vložil affidavit, podpisan od stotin nadaljnih delavcev ter zahteval v njem, naj državna uprava odpravi kozaški sistem.

Rector je navedel v svojem ugotovilu zločine, ki so jih izvršili kozaki. Rekel je, da so se 2. junija vrnili kozaki v svoje taborišče v Lick Creek, kjer so uganjali nevrjetne zločine.

V bližini se je nahajala kolonija izgnanih premogarjev. Vdrli so vanjo, oblili šotore s petrolejem, jih zažgali, in najmanj deset ljudi je zgorelo pri tem. Nato so odkorakali v Williamson okraj, kjer so napadli urad United Mine Workerster ga razdepali.

Vsi ti kozaki prihajajo iz Pennsylvanije. Governer Pinchot je sedaj glavni uradnik države.

On pravi, da bo izčistil to peklo. Buržuazijsko časopisje pa je odločno proti temu.

Radikalno časopisje izjavlja, da ne bodo imeli governerjevi napori nobenega uspeha proti organizirani sili kapitalizma.

Kozaški sistem je del kapitalističnega stavkokaškega sistema. Delavci morajo zahtevajti popolno odpravo ga sistema. Delavci morajo zahtevati popolno odpravo stavk red in vzdržanje miru.

Razne vesti.

Žrtve zveri v Indiji.

Indijska vlada je pred kratkim objavila statistiko smrtnih slučajev, ki so jih povzročile v preteklem letu v Indiji zveri. Iz te statistike je razvidno, da je postalo žrtev krvoločnih zveri 25.460 oseb. Tako so naprimer tigri raztrgali 1046 oseb, volkovi 277, leopardi 973 ljudi itd. Divje zveri pa so raztrgale tudi mnogo domačih živali, statistika pravi, da je dognanih okoli 83.000 takih slučajev. Lov na te zveri je v preteklem letu končal s sledečim rezultatom: ubitih je bilo v celem 14.983 zveri, med njimi 4413 leopardov, 2273 volkov, 1850 medvedov, 1331 tigrov, 707 hijen itd.

Borba proti trgovini z dekleti in otroci.

Dne 22. marca letos se je sestala v Ženevi mednarodna komisija za boj proti trgovini z dekleti in otroci. Komisija si je zastavila za nalogo nadaljevati z delom, ki je bilo prekinjeno ob izbruhu svetovne vojne. Mednarodna borba proti omenjeni trgovini je že stara. Izprva so jo vodile prostovoljne organizacije, ki so leta 1899 na kongresu v Londonu sklenile, da ustanove v tem mestu mednarodno pisarno za pobljanje trgovine z dekleti in otroci. Kmalu so se pričele za to delovanje interesirati tudi države same in l. 1904., je bil sklenjen med 13 državami sporazum, na podlagi katerega je vsaka država imenovala posebne funkcijonarje, ki so se bavili z borbo proti tej zločinski trgovini. Leta 1910. se je sklenil nov sporazum, po katerem so se države obvezale, da bodo ostro nastopale proti vsaki osebi, ki bi se bavila s tem poslom. Letos je ta komisija svojo borbo proti trgovini z deklicami i otroci še bolj poostrila.

Zopet velikonočno streljanje.

V mariborski okolici so proslavljali velikonočne praznike z običajnim streljanjem, da je skoro noč in dan bobnelo okrog mesta. Posledica pa je bila seveda ta, da so v nedeljo in pondeljek popoldne pripeljali celo vrsto obstreljencev v mariborsko bolnico.

Oskrbnina v hiralnicah

v Ptuju in Vojniku je določena izza 1. aprila za tuzemce s 14 Din, za inozemce pa z 20 Din na dan.

ZANIMATI SE MORATE

—za mleko, ki ga dobivate— telefonirajte našemu zastopniku, naj vam pove vse o mleku v splošnem ter o Bordenovem Grade 'A' mleku posebej.

Nabavite si maslo in jajca na Bordenovem vozu

BORDEN'S
Farm Products Co. Inc.
Walker 7300

Novice iz Slovenije.

Napad vojaka na cesti.

V noči od 31. marca na 1. aprila je v Spodnji Šiški vojak, ki je imel glavo zagrnjeno z zimsko suknjo, nenadoma potrgnil samokres in ustrelil nekega mimo prihajajočega železniškega uslužbenca. Krogla se je odbila ob listnici in časopisih, ki jih je imel napadeni v prsnem žepu in obtičala potem v desni roki. Napadalec je bil aretiran, železniški uslužbenec pa prepeljan v bolnico.

Nasadi v Ljubljani poškodovani.

Ravnokar je zasadil mestni vrtnarski urad na Bleiweisovi cesti od Erjavčeve ceste do Rimske ceste nov drevored, ki bo nekako suhoparno lice tega dela zelo olepšal. Našli pa so se zopet vandali, ki so komaj zasajena mlada drevesca do debel obrezali in jih s tem obsodili na smrt. Potemtakem je hvalevredno delo mestnega vrtnarskega urada Sisifovo delo, če ne bo občinstvo in stražniki bolj pazili na take vandale.

"Olajšava" za povratek v domovno občino.

Zaradi raznih tatvin iz Maribora izgnani Anton Korošec se je nedavno vrnil v Maribor. Policija mu je prišla na sled in ga je hotela odpraviti v njegovo občino. Ker se Korošec s tem namenom policije ni strinjal, je v ugodnem trenutku pobegnil. Toda zopet je prišel v Maribor, se sam zglasil pri policiji ter izjavil, da je lačen in da nima prenočišča, niti denarja, da bi se vrnil domov. Policija je ustregla njegovi želji in ga prisilnim potom poslala v njegovo domovno občino.

Tatvine v Ljubljani.

Tovarnarju Ivanu Rozmanu je bilo ukradeno kolo prostega teka, vredno 5000 kron; ravno tako mizarskemu mojstru Ivanu Andlovicu kolo, vredno 3500 kron. Neži Zupančič na Vodnikovem trgu pa črna usnjata denarnica z vsebino 400 kron. Mariji Cvek je bila istotam ukradena zlata ovratna verižica z obeskom v obliki trikota ter ročna torbica iz usnja, v kateri je bilo 60 kron.

Razne tatvine.

V Lanišah pri Šmarju je bilo s štirih prevodnih drogov ukradenih približno 66 kilogramov bakrene žice, vredne nad 16.000 kron.

V Dolnji Lendavi so doslej neznani storilci ukradli posestniku Tašu okoli 1000 mladih cepljenih vinskih trt v vrednosti 15.000 kron.

Francu Paljevcu s Sela je bilo izpred gostilne "Mali Triglav" v Spodnji Šiški ukradeno kolo, vredno 12.000 kron, Ivanu Debevcu na Selu pa iz njegovega stanovanja v gotovini 1100 kron.

Aretacija sleparja.

V Mariboru je bil v hotelu Stara pivovarna aretiran Milan Kosen, katerega so že dolgo zasledovali kot sleparja. Leto 1920. je namreč pripovedoval neki natakarici v Zagrebu, da je bogat trgovec iz Celja in ima na razpolago deset vagonov slanine. Iz prijaznosti je ponudil natakarici, da se lahko udeleži kupčije, pri kateri bo imela lep zaslužek. Natakarica mu je izročila 7000 Din, s katerimi je Kosen brez sledu izginil Opeharjena natakarica ga je po Celju zastonj iskala. Ugotovilo se je, da Kosna zasleduje tudi okrožno sodišče v Mariboru zaradi zločina tatvine. Nadaljnja usoda ga čaka v mariborskih zaporih.

Tatvina na železnici.

Iz kolodvorskega skladišča v Kočevju je bil ukraden zavoj, napolnjen z raznim galanterijskim blagom, naslednjo noč pa iz plombiranega vagona 40 kg slanine in 15 kg smokev v skupni vrednosti 15,130 kron. Za tatovi ni sledu.

Petletnica prisege "Zvestoba za zvestobo".

Pet let je minilo od nepozabnega zgodovinskega dne, ko so si v Pragi zastopniki češkoslovaškega in jugoslovanskega naroda slovesno zaprisegli zvestobo za zvestobo. Bilo je v poslednjem letu vojne, ko se je imela odločiti usoda bivše Avstrije in njenih narodov. Na obzorju se je pojavljalo svitanje svobode. Prisego so doslej pošteno izpolnjevali Čehoslovaki in Jugoslovani. Ljubljanska češkoslovaška in jugoslovanska liga je proslavila ta jubilejni dan dne 14. aprila s prireditvijo akademije v prostorih kazinskih.

Sokolstvo v Jugoslaviji.

Na skupščini Jugoslovanskega Sokolskega Saveza je starosta dr. Ravnihar poročal, da prodira vsesokolska ideja vedno globlje v naš narod. Po najnovejših podatkih je v Jugoslaviji 28 žup, ki štejejo skupno 54,745 članov.

Širjenje nemške posesti v Mariboru.

V hiši mariborskega Nemca Pirhana v Gosposki ulici je bila doslej podružnica "Slovenske banke", ki pa se je sedaj združila s "Slavensko banko". Krasne prostore pri Pirhanu je zasedel nemški trgovec s pohištvom Karol Prajs. — Lepe prostore kavarne "Beograd" na Aleksandrovi cesti, doslej tudi v slovenski posesti, bo v poletju zasedel nemški trgovec s pohištvom Karol Wesiak. — Pri mariborski požarni brambi je še vedno v rabi nemška komanda in to kljub protestu slovenskega občinstva in slov. listov.

Meščanska šola v Slov. Bistrici.

Iz Slovenske Bistrice poročajo: Mestni občinski odbor je v zadnji seji v glavnem razpravljal o dopisu okrajnega šolskega sveta v Mariboru glede ustanovitve meščanske šole v Slov. Bistrici. Sklenilo se je soglasno, da se to vprašanje z ozirom na važnost in nujnost ne spusti z dnevnega reda. Mestna občina prepusti lastno šolsko poslopje, prevzame tudi stroške ustanovitve in trajno vzdrževanje meščanske šole, v kolikor prihajajo v poštev stvarne potrebščine te šole. Ravno tako bo mestna občina naprosila denarne zavode, industrijska podjetja in okrajni zastop, da volijo primerne prispevke za nabavo učil. Ker je ustanovitev meščanske šole izredne važnosti, upamo, da bodo tudi okoliške občine znatno pripomogle, da se to nujno vprašanje v najkrajšem času ugodno reši.

Peter Zgaga

Včeraj je bil prvi maj.

Po New Yorku so se vršile razne parade.

Komisar Kristan je bil v svojem uradu. Gumbico na levi strani suknje je imel prazno. Ni zataknil vanjo rdečega nagelna kot prejšnja leta.

V njegovi gumbiçi ni več prostora za nagelj.

Rezervirana je za vse večje in boljše namene.

Mogoče za red sv. Save tega ali onega razreda, ali celo za križec Belega orla, ali za kaj drugega (kdo bi vedel za vsa kraljevska odlikovanja!)

* * *

Okno njegovega glavnega stana ni bilo okrašeno. Niti najmanjšega rdečega znaka — kam šele rdeča zastava!

Edino, kar je še pri gospodu komisarju rdečega, je to, da včasih malo rdeče pogleda.

* * *

V Delavskem Tempelju ga ni bilo: Brskal je po koledarju, hoteč dognati, kdaj se bo vršila v pravoslavni cerkvi zadušnica za tem ali onim srbskim generalom.

* * *

Včeraj ni izdal na slovenske socijaliste poziva, ki se je začenjal z besedami: Slovenski proletarci, združite se!

Najbrže je pisal okrožnico vsem, ki se bodo hoteli izseliti v domovino. In v okrožnici je trikrat poděrtal odstavek, da bo moral vsakdo plačati na račun izseljeniškega komisarjata tri dolarjev več za viziranje potnega lista.

* * *

Tudi delavcev v domovini ni brzojavno pozdravil.

Kvečjem je poslal brzojavko svojemu nekdanjemu stanovskemu tovarišu Antonu Kristanu, sedanjemu poslujočemu načelniku Slovenske Banke v jubljani.

In brzojavka se je glasila: Tone, Tone, ti si dosegel svoj ideal! Srečen si lahko. Jaz sem šele na prvem klinu lojtre, na koje višek si se ti brez vsakih težav povspel.

* * *

V kratkém bo poslal v Belgrad seznam vseh onih ameriških Juslovanov, ki so darovali za sklad, kojega namen je bil osvoboditi Jugoslovane izpod kraljevskega jarma.

Z zadovoljstvom bo lahko konštatiral, da je v tem seznamu pri meroma malo imen njegovh nekdanjih sodrugov.

* * *

V listih čitam, da je dobil Charlie Chaplin za osem slik nad en miljon dolarjev.

Nikogar ne sme presenetiti poročilo, da bodo našli nekega lepega dne kakega slavnega ameriškega iznajditelja do smrti sestradanega v njegovem stanovanju.

* * *

Iz Jugoslavije ni zaenkrat nobenih posebnih poročil. Snuje se pet ali šest novih strank, sicer je pa vse postarem.

Jugoslovanska Katoliška Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLP PERDAN, 938 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih zavarovalnin: JOHN MOVERN, 612 — 12th Ave. South Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St., at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON EBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4522 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.
LEONARD ŠLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK KORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.
VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

50letnica zagrebškega Merkurja.

Zagrebško društvo "Merkur" je praznovalo 25. marca 50letnico svojega obstanka. Početkoma je bilo delovanje društva omejeno na podpiranje trgovskih pomočnikov v slučaju bolezni; pozneje je razširilo svoj delokrog tudi na privatne, industrijske in bančne uradnike v celi državi tudi za slučaj nezaposlenosti in v drugih socialnih smereh. Sedaj ima "Merkur" nad 6000 članov. Svečana proslava ponembnega jubileja se je odložila na poznejši čas.

Stanovanjska beda v Sarajevu.

Sarajevski listi poročajo, da se je meseca marca vsled potresa porušilo in postalo za stanovanja nesposobnih 18 hiš. Brez strehe je ostalo približno 150 ljudi. Stanovanjska beda je zelo velika.

Humor begunca.

V Skoplju je prišel na kolodvor nekdanji ruski general Vasilij Vreščinski v stanju popolne pijanosti. Zahteval je poseben vagon, da bi se odpeljal v Niš; ko mu niso hoteli ustreči, je odšel na kolodvorski policijski komisariat in tam vnovič energično zahteval, da se mu dá poseben vagon za Niš, ali pa naj se ga zapre. Komisariat je udovoljil drugi njegovi želji in ga je vtaknil v zapor, najbrže samo za toliko časa, da se prespi in iztrezni.

Iztihotapljanje kovanega denarja.

Policija v Starem Bečeju je aretirala najemnika tamkajšnje kavarne "Bristol" Schröderja, ki je osumljen, da je s sodelovanjem nekega Davida Picka iztihotapil v inozemstvo mnogo zlatega in srebrnega denarja. Pri hišni preiskavi so našli znatne svote zlatega in srebrnega denarja.

Goljufal je na debelo.

Z Dunaja poročajo, da je bil tamkaj aretiran trgovec Samuel Ebenspanger iz Zagreba. Izrabljajoč neki neveljaven patent, je izvabil trgovcem in zasebnikom, ki bi se hoteli udeležiti "dobičkanosnega podjetja", velike denarne svote — skupaj 472 miljonov avstrijskih kron. Ebenspangerja je zasledovalo tudi zagrebško drž. pravdništvo zaradi sleparij, ki jih je izvršil v Zagrebu.

Dva goljufa prijeta.

Pred kratkim sta dva goljufa na zelo rafiniran način ogoljufala gospo Zorko Andjelkovićevo v Beograda. Eden je prišel v stanovanje gospe in ji je rekel, da ga je poslal njen soprog po violino, vredno 8000 Din. Zunaj je goljufa pričakoval tovariš in prodala sta drago violino za 200 Din. Policija je iskala goljufa in posrečilo se ji je res dobiti oba. Prvi je dijak Siniša Negedić, drugi pa Momčilo Jovanović, bivši uslužbenec nar. skupščine. Dejanje sta priznala in sta bila izročena sodišču.

Velik požar v Sarajevu.

V sarajevskem skladišču za vojaške uniforme je izbruhnil požar, ki je zavzel velike dimenzije in trajal od večera do polnoči. Le z velikim trudom se je gasilcem posrečilo, omejiti požar in preprečiti, da se ogenj ni razširil na ostala skladišča. Škoda znaša več miljonov dinarjev.

ROJAKE opozarjamo, da je cena za "Slovensko-Ameriški Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam svoto in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslali mu bomo knjigo naravnost.

Kako ljudje napredujejo.

UPRAVA ameriške zakladnice v Washingtonu je na vprašanje "Kdo je skopuh?" odgovorila takole:

Skop je oni, ki od vsakega dolarja prištedi 60 centov ter od ostalih zapravi 39 centov za živež in vsega 1 cent za izobrazbo, zabavo in dobrodelne namene.

Varčen je oni, ki od vsakega dolarja prištedi 20 centov ter od ostalih zapravi 50 centov za živež in po 10 centov za izobrazbo, zabavo in dobrodelne namene.

Zapravljiv je oni ki sploh nič ne prištedi ter od vsakega dolarja zapravi 58 centov za živež, 40 centov za zabavo in po 1 cent za izobrazbo in dobrodelne namene.

Prvi pogoj neodvisnosti in napredka so urejene denarne prilike. To velja enako za posameznika, kakor za društva, občine in države.

Pot do uspeha je dolga in mučna, zato ne odlašajte s prvim korakom. — Vložite del Vaših zaslužkov v sigurno, domačo banko, kjer Vam je Vaš denar dnevno na razpolago za nepričakovane potrebe.

Vloge na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" se obrestujejo pri nas po 4%.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Glavno zastopstvo Jadranske Banke

Ljubice Habsburžanov.

(Konec.)

V te govorice pa je naenkrat posegel Moric Jokai, ki je malo pred tem zbudil z novo poroko z mlado krasno umetnico mnogo govorjenja, kot pomirljivi zagovornik. Ravno tako kakor nekdaj za Rudolfovega življenja, ko je ves svet govoril o Štefanijinih prepirih ž njim, se je tudi to pot lotil madjarski pisatelj tega, da je nastopil proti obrekovanju. Ali je ravnal iz lastnega nagiba ali na migljaj grofice, se ne da dognati. Zanimiv pa je seveda način, kako je hotel na eni strani nameravani dojem zvečati s primerjanjem med svojim, v pozni jeseni življenja sklenjenim zakonom in med Štefanijinim, na drugi strani pa z opozoritvijo, kako je grofica Lanyayeva nekdanje simpatije prestolonaslednika do Ogrskega nadaljevala, s čemer je skušala dobiti nove opore proti čenčam v budimpeštanskih salonih.

Jokai je zapisal: — Grofica me je sprejela v rožnati jutranji toaleti. Na vprašanje, kako se ji godi, je odgovorila: — V resnici sem zelo srečna in Ogrom zelo hvaležna, ker so mi v dneh sreče in nesreče izkazovali najiskrenejše simpatije. — Nato je prešla na mojo osebo in je dejala: — Upam da ste tudi vi srečni. Kaj dela vaša draga gospa? — Nato sem dejal: — Če smo tudi v ljubezni še toliko grešili, nas zmerom smatrajo za dobre in popolne ljudi. Če pa izpolnimo dolžnost, ki jo nam nalaga srce, če svojo ljubezen posvetimo s poroko, smo razkričani. — Grofica je živahno vzkliknila: — Ah, kako prav govorite! Meni naravnost iz duše! Kaj pa pravite Frančevi zadevi? — Jokai pravi, da tega vprašanja ni takoj razumel, da je pa izvedel, da misli grofica na poroko Franca Ferdinanda. Odgovoril je, da zakon src stoji višje od vseh na pergamenu pisanih in v kamen vsekanih zakonov. Grofica je rekla: — Tudi jaz tako mislim. — Nato je Jokaija odpustila.

To poročilo, objavljeno v jeseni leta 1900., je popolnoma zgrešilo svoj namen. Ne da bi to nameraval, je izblebetal madjarski pisatelj tajnost, da grofica Lonyayeva še ni pustila iz glave — nadvojvodo Franca Ferdinanda in njegove poroke in obenem, kako jo boli, da od svoje poroke sem od vladarske hiše ni več priznana za enakorodno. Cesar vdovi po svojem sinu ni odpustil tako hitro, kakor je menda prvotno upala, da je bila njegova vnukinja s tem zakonom degradirana, namreč na pastorko malega ogrskega plemiča potsijena. — Ah, kako prav govorite, meni naravnost iz duše! — Teh par pomirljivih besed grofice Lonyayeve tvori zelo značilen dodatek k njenemu razpoloženju kot neveste in njenim opazkam k ljubezenski sreči in stanovskih predsodkih. Skrbno brskanje po Jokaijevi sreči in skoro pretkano izrečeno vprašanje: — Upam, da ste tudi vi srečni, — sili k razmišljevanju. Zdi se skoro, kakor bi hotela grofica meriti svoj lastni, nekam nejasni čut sreče na sreči drugih, da bi videla, v čem pravzaprav tiči. — Tega dojma ni mogla grofica niti pozneje zabrisati. Povsod, kjer se je ponudila prilika, je poizkušala s svojo srečo se ponašati.

Tudi o priliki prvega srečanja — Lonyayeve matere z njeno kraljevsko snaho se je moglo to opaziti. Kljub razliki vere in kljub temu, da je mati njenega soproga v tem vprašanju ostala pri svojem, je slednjič vendar do tega prišlo. Trajalo je pa vendar več kot eno leto, da se je dala stara aristokratinja od razlag vsega sorodstva omehčati in je sprejela kraljevo hčer. V malem travnu l. 1901. je prišlo do srečanja vendarle, in sicer v Košicah. Bilo je poljubovanja in objemanja in bivša Rudolfova žena ni govorila po zatrdilu prič ves čas nič drugega kakor o svoji sreči — katere občutek se niti besedami popisati ne da, — in o svojem edinem stremljenju, — da bi napravila svojega moža tako srečnega kakor zasluži. — Draga mamica je bila neizmerno ponosna na moč svojega sina do te ponosne knežje hčere, ki je na Rudolfovo senco tako temeljito pozabila. Sceno te sprave pa je baje vzel na znanje neki zelo visoko stoječi gospod na Dunaju ne čisto brez trpkosti in je odklonil poizkus podrobnejšega poročila z besedami: — O slabost, tvoje ime je žena! —

Iz življenja cesarice Elizabete.

Po smrti prestolonaslednika — Rudolfa je postala ta vladarica, prej zmerom ponosna in domišljava, predmet sočutja — ni moč odločevati, ali po zasluženju ali ne. Saj je bilo o nji splošno znano, da ni bila nikoli skrbna in ljubeča mati, posebno kar se tiče princezinje Gizele in Rudolfa. — Rodbinsko življenje ji je bilo nekaj težkega, nekakšno družabno nujno zlo.

In v javnosti? Pogosto na vso moč bigotna, pobožnjaška, v druž bi ceremonijelno odmerjena, v zasebnem življenju — a to se bo videlo iz sledečega. Svesta si svoje krasote, katere ji nihče ne taji, se ni ogibala zabav, ki se niso strinjale s cesarskim dostojanstvom; tudi se ni ogibala avanturam, katerih junak je bil kakšen novodobni don Juan ali Boccacio.

Pravijo o nji, da je bila po svoji zunanjosti očarujoča žena, globokih oči z jantarjevim leskom, vitke postave, s temnokostanjevimi, gostimi dolgimi lasmi — a nič na svetu ni popolno, brez napake; cesarica Elizabeta je imela slabe zobe in zato si je pri govorjenju zakrivala usta z robcem ali s pahljačo. Krasoto si je hotela ohraniti ne samo na licu, temveč na celem telesu in zato ji je bilo blagoslovljeno stanje zoperno in zoperna tudi — starost. Ne se starati, biti večno mlada, to je bila njena želja in njeno največje hrepenenje. Pogosto je rekla zaupnejšim znancem: — Starost je neznosna. Ne morem si predstaviti, kako mi bo, ko bo zob časa razoral moje lice in vpognil mojo postavo. Kako trpek mora biti občutek, če se kdo boji pogledati v zrcalo in če ima zavest, da nihče več ne bo zahrepenel po njem, da v nikomur več ne bo vzbudil čuta ljubezni. — Ljubezen ji je bila najvišji občutek, a ne ljubezen staršev do otrok, otrok do staršev, sorodnikov med seboj, temveč samo ljubezen moža do žen in nasprotno žene do moža, a ne platonična ljubezen. Hotela je slišati slavospeve na svojo lepoto, hotela je biti oboževana in ljubljena. In kar je bilo pri tem posebnega, zahtevala je v ljubezni pogoste izpremembe, zato se tudi nihče od njenih čestilcev ni dolgo veselil njene naklonjenosti.

Med znanejšimi oboževalci, katerih ljubezen je povračala z ljubeznijo, so imenovali skoro na glas grofa Imryja Hunyadija, — častnika, ki je bil sicer pogosten spremljevalec Elizabete, posebno na lovih jelenov, a cesarici ni ugajal in zato je dobil kmalu odpoved ljubezni. Drugo poročilo o njem pravi, da je spremljal cesarico, seveda z vednostjo cesarja, na otok Madeira, kamor se je šla zdravit v "težki bolezni". Bog vedi zakaj je cesar poklical grofa naenkrat na Dunaj?

Pri poletnem izletu na Irsko se je cesarica seznanila s Škotom Williamom Middletonom, s primkom "rdečelasec" (zaradi mikavne barve las.) Ta je bil kapitan vojne ladje in zelo priljubljen pri damah. Vsled vpliva Elizabete je bil povabljen in tudi prišel na lov v Goedoele. Ločitev od njega je objokovala "uboga zapuščena" z očmi, od joka zardelimi.

Drugi zvesti prijatelji Elizabete so bili: Aristid Baltazzi, imeniten športni jezdec, Nicky Esterhazy, grof Elemer Bathyany, najkrasnejši Madjar svojega časa, melanholičen in romantičen, odgojenec revolucije, nekoč v ječi zaradi nje in sin njene žrtve, grofa Ludovika Bathyanya, ki se je zastrupil, da bi ušel vislicam. — Grof Elemer je po očetovi smrti materi v ječi prisegel, da nikoli ne bo izpregovoril s povzročiteljem očetove smrti, namreč s cesarjem, kar je tudi pri slučajnih srečanjih na lovih ostentativno izvajal. Tudi ta čestilec ni dolgo ostal; Esterhazy je iz ljubosumnosti, — najbrž pa iz zavisti, pravil cesarici nekdaj o grozni preteklosti in o nekdanji nerodni bolezni — Bathyanyja. Ljubezen se je razkadila kakor dim.

Madjare je sploh imela Elizabeta zelo rada. Najbrže zaradi njihovega rebelantstva, kar je menda znak bujne krvi. In bujno kri imajo skoraj vse dame posebno rade.

Tudi sama je dajala prednost bujnemu življenju pred domačim mirom. Zato je tudi prepustila vzgojo otrok popolnoma tujim, za to najetim osebam. Sama pa se je rajša pečala s konji nego z otroci. V gradu Goedoele je imela cel cirkus in ta je bil njena najljubša zabava. Tam je jezdarila črno oblečena na malem arabskem konju, bila je smela in vztrajna jahalka in sploh velika prijateljica športa. Z leti pa jo je pogosto obhajala melanholija in sicer — predvsem zaradi strahu pred staranjem. Zato je izkušala z vsemi znanimi sredstvi svojo lepoto čim dalje ohraniti. — Hočem biti zmerom mlada! — je bilo njeno prvo življensko pravilo in na njem je viselo skoro vse njeno prizadevanje. Kopala se je v kopeli toplega olivnega olja, poleti pa si je mazala vrat z zmečkanimi jagodami, boke si je zavijala ponoči v platno, namočeno v mlačno vodo, da bi si ohranila vitkost, in pila je vsak dan tri do šest bokalov s soljo. Lase si je mazala z žganjem in s surovimi jajci. Parfumov pa ni marala.

Zelo rada je telovadila, hodila peš vsak dan po par ur; s pretiranim športom si je celo na zdravju škodila.

In kar je pri njenem značaju najbolj čudno: bila je celo praznoverna; o podrobnostih v tem oziru ne bomo govorili. Z naraščajočimi leti, ne maram reči s staranjem, da bi se v grobu ne obrnila, je odlagala počasi, dasi ne rada svoje športne in lovske zabave in je postajala samotarka, da čudakinja. Ogibala se je tudi svojih nekdanjih čestilcev in v družbo je hodila z nekim prezirljivim ponosom. Plese je obiskovala kakor iz dolžnosti in še to samo po dvakrat, kvečjemu trikrat v sezoni.

Pozneje je postala nezaupna in je sumničila prevare in neodkritosrčnosti kogar je mogla.

In v to je prišel meyerlinški udarec.

Literatura v angleš. parlamentu.

Angleški parlament je pisana zbornica vsakovrstnih ljudi. — V njem sedijo poleg drugih trije tiskarji, en knjigovez, pet ravnateljev velikih listov ter 26 novinarjev in pisateljev. — Ti bi, — pripominja zlobno neki londonski list, — sedaj lahko osnovali poseb no parlamentarno delniško družbo za zalaganje. —

Nenavadna poštenost in njeno plačilo.

Po avstrijskih listih se ponavlja te dni kratka, pa značilna notica: — Iz Wiener Neustadta javljajo: Sedemintridesetletni gostilničar Jože Koelbl se je včeraj javil policiji, češ, da je pred leti ko je bil še učenec, poneveril svojemu mojstru Otonu Cichockemu eno krono denarja in da mu sedaj pekoča vest ne da miru. — Koelbla so odpravili na opazovalnico, če je pri zdravi pameti. . .

KROJAČI!

Proda se dobro idoča krojačnica za $1000.00. Potrebuje dobrega "Coat maker" in delavnega "Bushelman" za razvažati obleko na dom. Samo res delavni naj se oglasijo na: Krojač, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York City. (2-4—5)

Zagonetno, toda resnično.

O te ženske!

(Konec.)

Glas zvončka ob vežnih vratih je prestrašil gospo Gerdo, da je umolknila: "Za božjo voljo, — menda vendar kdo ne prihaja", je nato preplašena zašepetala, "ako me kdo tu vidi, sem izgubljena".

"Pomiri se, ljubica", jo je prosil, "tako pozno ne prihajajo poseti, morda je kakšna brzojavka".

Ta hip je stopil v sobo sluga in izročil gospodu posetnico. Gerda je skočila in se postavila k oknu.

"Ali gospodu niste povedali —"

"Seveda", je odgovoril sluga, "a gospod Bernek je dejal, da mora z gospodom na vsak način govoriti."

"Dobro, odvedite gospoda v kadilnico in mu povejte, da pridem takoj!"

Sluga je odšel in osupla je stekla Gerda k baronu.

"Za božjo voljo — izgubljena sva — moj mož je tu —"

"Mirno kri, milostiva," je prosil, "kaj hoče od mene vaš mož, tudi ne vem, — ko odidem, zaprite za menoj vrata, da se pomirite. Ne omenjam posebej, da vašemu možu ničesar ne povem o vaši navzočnosti. V nekaj minutah sem zopet pri vas".

Požuril se je vun in pozdravil gospoda Berneka, ki ga je že nepotrpežljivo pričakoval.

"Ne huduj st, Scholden, je prosil, " da te tako pozno napadam — razen tega sem čul od tvojega sluge, da pričakuješ poseta. Zato povem prav na kratko".

"Zate imam vedno časa", je odvrnil Scholden, "prosim te, sedi. Hočeš cigareto? Prosim, posluži se in povej, kaj te je privedlo k meni?"

"Prišel sem k tebi", je povzel po kratkem presledku besedo gospod Bernek, "ker si po mojem mnenju najboljši poznavalec žensk vseh petih kontinentov. Potrebujem tvojega sveta, tvoje pomoči, — pomisli, moja žena Gerda se hoče ločiti od mene. Nocoj sva se sprla kot še nikoli v najinem zakonskem življenju, brez povoda, brez vzroka, — jaz se niti najmanj ne zavedam krivde; nocoj sem hotel biti žnjo prijazen, kar se le da; hotel sem ji čitati, kramljati žnjo, kratkomalo biti domač. Tu je Lola planila in mi očitala, — česar bi iz ust svoje žene ne pričakoval.

"In kako se je končal spor?"

"Lola je skočila s sedeža in regla; "Ne morem več prenašati, da bi tako ravnal z menoj. Sita sem življenja poleg Tebe. Ločila se bom od tebe! Ne da bi čakala na moj odgovor in moje prošnje, je povezala najpotrebnejše stvari, naročila voz in se odpeljala k svojim staršem".

Baron se je olajšan oddehnil, nato pa vprašal:

"In kaj si storil ti?"

"Celo uro sem divjal po svoji sobi in premišljal, kaj naj storim. Svojo prvo misel, da se tudi jaz odpeljem k svojemu svaku in svakinji, sem zavrnil —"

"To si imel prav", ga je prekinil baron. "Čim bolj opažajo ženske, da se borimo za njihovo naklonjenost, tem hladneje ravnajo z nami. Ako ti smem dati dober svet, ti rečem: "Počakaj do jutri opoldne; trdno sem prepričan, da bo stvar nocoj mirno premislila in se jutri skesano in ponižno vrnila. Sedaj pa, dragi prijatelj, pusti me samega, jutri popoldnesem ti zopet na razpolago, česar boš pač potreboval od mene — stavim pa, da boš že jutri večer najsrečnejši človek pod solncem".

In baron je imel prav. Prihodnji dan je prejel sporočilo, gospoda Berneka: "Ljubi prijatelj — zgodilo se je, kakor si dejal. Gerda se je vrnila danes dopoldne ob desetih. Svojih staršev ni našla doma in je prebila vso noč v hotelu brez spanja. Leži v postelji in spi. Verjamem, da je ubožica trudna, nocoj večerjava ob sedmih v hotelu "Monopol". Oba pričakujeva, da gotovo prideš, da se to zahvaliva za to, kar si nama storil. — Tvoj svet je bil najboljši, kakor vedno".

Zakaj ne spiš?

Popivanje in pušenje sta dva izmed mnogih vzrokov nespanja. Tudi jeza, velike skrbi in razburjenje povzročajo nočno bedenje. — Najboljše je vprašati zdravnika za svet ter se ravnati po njegovih navodilih.

Neštevilno je ljudi, ki ne morejo spati. Vsak hip se prebujajo in premetavajo, ko zaspe, pa se zbujajo drgetaje in plašno po težkem snu. Vzroki so telesni in duševni. Med telesnimi vzroki so najvažnejši: zavapnjenje žil, srčne bolezni in nedostatki v ledvicah, alkohol, nikotin in drugi strupi, malokrvnost, sladkorna bolezen, slabo prezračena spalnica, premalo telesnega gibanja, preveč sedenja, in prevelika telesna utrujenost. Tudi v dobi pubertetnega razvoja in v času ženske ostarelosti v zvezi z izgubo sposobnosti materinstva, se javlja stanje brez spanja. Končno skoraj vsi stari ljudje slabo ali zelo malo spe. — Med duševnimi vzroki nespanja so: žalost, skrbi, prevelika radost nestrpno pričakovanje, jeza, razburjenje, bojazen, duševna prenapetost, poglabljanje v gotovo delo ter končno nemirne sanje. —

Mnogo je ljudi, ki potrebujejo izredno malo spanja, a tega se ne zavedajo; zato pa se mučijo, da bi spali, brez potrebe in brez uspeha. Kdor hoče spati, mora sam iskati vzrokov in jih odstraniti, kolikor more. Ako ne moreš spati, kadar preveč piješ ali pušiš ali si bil v slabem zraku ali si ves dan sedel, potem veš, kaj ti je storiti. Ostale telesne vzroke zna odstraniti ali olajšati le zdravnik.

Sredstva za spanje so škodljiva; telo se jih tako navadi, da brez njih sploh ne more več zaspati. Jemati moraš vedno močnejše količine, kar slabi telo in stane vedno več denarja. Zdravniku je torej treba zaupati in ga poslušati; kdor zdravnika ne posluša, naj rajši ne hodi k njemu. Zdravnik mora uporabljati sugestivna, hipnotska in druga sredstva, ki so lahko uspešna le, ako mu bolnik popolnoma zaupa. Zdravnik odreja, kdaj treba iti ležat, kako se mora izpremeniti način življenja, morda celo, da je opustiti gotovo službo, da se je treba izneveriti gotovi družbi in kaj se sme in česar se ne sme jesti in piti. — Treba se je odreči zabavam in strastem. Mnogo potrpljenja morata imeti zdravnik in bolnik. — Včasih dosežeta uspeh naglo, včasih pozno. Ako pozna bolnik samega sebe dovolj in pove zdravniku vse po resnici, najde kmalu zopet mirno spanje. Z nervoznimi in nezaupnimi nestrpneži, ki dirjajo od zdravnika do zdravnika, pa je seveda križ, ki ga navadno sname le narava.

Marx in Lenin subverzivna elementa.

Kje? V Italiji. Oblasti so namreč prepovedale njune slike, ker spadata Marx in Lenin po naziranju sedanje fašistovske vlade med "subverzivne elemente".

Laške šole.

Na prizadevanje italjanske vlade se je v Ajdovščini odprla ljudska šola z laškim učnim jezikom.

Stvar je na prvi mah morda malopomembna, v resnici pa dalekosežna zadeva. Da spoznamo njeno pravo vrednost, ki leži sredi slovenske zemlje, do sedaj še nekolonizirane s tujerodnim življem.

Ajdovščina je poleg Vipave najvažnejši kraj v vipavski dolini. Njeno obeležje je gospodarsko; že pred vojno je bila v obratu predilnica, ki je delovala dobro in tudi prodajala svoje izdelke. V tistih časih so se za Ajdovščino pulile socijalistične stranke: po eni strani nekdanja Narodna Delavska Organizacija v Trstu, po drugi pa mednarodni socijalni demokrati.

Vsled svoje gospodarske pozicije je Ajdovščina absorbirala mnogo delavskih sil iz cele goriške dežele, zlasti iz svoje okolice. Po vojni se je njena industrija oživela. Predilnica je začela vnovič delati in je produkte oddajala ponajveč čez mejo — v Ljubljano in Zagreb.

Italjani so kmalu zavohali, da bi se v Ajdovščini izplačalo poizkusiti s kakšno raznarodovalno ustanovo. Nakana jim dolgo časa ni mogla uspeti. A sedaj, ko so prišli fašisti na krmilo države — glej, udarila je usodna ura tudi za ajdovski okraj. Dobil je laško šolo.

Zaenkrat je ta šola v Ajdovščini važna za nas le v toliko, v kolikor nam konkretno začenja odvajati deco od uporabe materinega jezika, katerega naj nadomesti laščina. Teh otrok je sedaj malo in jih tudi kmalu še ne bo dosti. Opasna pa nam laška šola postane v tistem hipu, ko bodo Italjani tudi gmotno začeli podpirati deco, ki bo posečala njih šolo mesto slovenske.

V raznorodovanju so Italjani mojstri; to jim je treba priznati. Domislimo se le metod in sredstev njihove "Lege Nazionale", ki je nam na jugu nagajala prav tako kakor Slovencem na severu "Schulverein". Tu so bile bogate božičnice, prazniki, proslave itd. Z vsem tem se je slovenska deca odtujevala svojemu rodu in se vtapljala v morju naših narodnih nasprotnikov.

"Lega" si je pred vojno upala nastopati le v Trstu, Gorici in Istri, t. j. onih središčih, kjer je čutila dovolj materijalne in moralne opore. Na deželi se ni drznila ustaviti. Naše ljudstvo je bilo kompatno proti italijanizaciji v vsaki obliki.

Sedaj je položaj drugačen. Na mesto "Lege Nazionale" stopa italjanska vlada, odnosno njene izvršilne krajevne oblasti, ki odrejajo, da se morajo po vseh večjih krajih ustanoviti laške šole. Na ta način pridejo do teh žalostnih ustanov prej ali slej vsi naši trgi v Julijski Benečiji, pozneje pa tudi večje vasi. Laške šole se bodo uvajale pod pretvezo, da par otrok Italjanov ali odpadnikov slovenske narodnosti ne more biti brez pouka, ker tako zahtevajo postave.

V imenu teh postav bodo po naših krajih kmalu začede poganjati laške šole. Ajdovščina pomeni na tem polju šele začetek — o tem ni treba biti v dvomih. A naš boj proti tem šolam? Kakšen naj bo?

Smo sinovi in hčere siromašnega naroda, ki je priklenjen na zemljo in njene pridelke, ponekod smo gospodarsko odvisno od obrti, male trgovine in podobnega. Gledati moramo zategadelj predvsem na to, da ostanemo gospodarsko neodvisni in nezavojevani. Gospodarsko samostojnim se nam bo proto poitaljančevanju lahko boriti, ako ostane naš značaj čist. Kmeta ne bo mogel nihče tirati v tujo šolo; samostojnega obrtnika, poštenega trgovca tudi ne. Gospodarski boj je za nas isto, kar kulturen boj — to potrjujejo že izkustva iz preteklosti. Na podlagi teh izkustev moramo graditi novo bodočnost — potem se bomo prepričali, da so laške šole na naših tleh samo slaboten sunek gmotno krepkejšega v nepremagljivo skalo čistega slovenskega duha! —bar.

LUCKY STRIKE CIGARETTE

Najboljše Cigarete

IŠČE SE DOBRE DOGARJE.

Imam dober les. Koliko zahtevate za 1000 francoskih Claret dog. mera 36 in 42 inčev. — Max Fleischer, 475 North McNeil St., Memphis, Tenn. (20-4—5-5)

Želim izvedeti za naslov rojaka FRANKA S. TOMAŽIN, doma iz vasi Zaloke pri Raki na Dolenjskem. V Ameriki biva že nad 30 let. Pred več leti je bival na Carpenter St. v Chicagi, Ill., pozneje si je kupil večje posestvo v Montague, Mich. Ker mu imam poročati zelo važne stvari iz stare domovine, prosim cenjene rojake, da mi kdor naznani njegov naslov, za kar bom zelo hvaležen, ali naj se sam javi na moj naslov: Tony Rudman, 749 N. Haugh St., Indianapolis, Ind.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glas Naroda" v državi Illinois naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. Joseph Smalcel,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list. Zato prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni. **Upravništvo**

Preženite bolečino!

Okorelo rame, otrpljena mišica, nategnjen sklep — vse to spremlja BOLEČINA. Toda vdrgnite nekoliko

PAIN-EXPELLERJA

na bolečo površino, in bolečina bo hitro izginila. **Pain-Expeller in bolečina sta si smrtna sovražnika.** Dobite še danes steklenico pri svojem lekarnarju, 35c. in 70c. Glejte, da bo na zavojčku tvorniška znamka SIDRO. Zavrnite vse ponaredbe.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 South 4th St. Brooklyn, N. Y.

TRADE MARK

POZOR ROJAKI

Precejšnje število rojakov se je zglasilo in poslalo aro za parnik

"Paris" za 16. maja

in ako je še kateri, ki želi tedaj potovati, naj nam nemudoma pošlje $50.00 aro za II. razred ali $10.00 za III. razred, ker bi želeli dobiti poseben oddelek, čisto zase na parniku za naše pomike, zato je skrajni čas za priglasitev, posebno za one, ki žele potovati v **drugem razredu.**

Frank Sakser State Bank
New York

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino $1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" poslovenil G. P.

89 (Nadaljevanje.)

— To sem bil, madama. — usmiljen, bolj usmiljen kot zasluži. On to dobro ve. Usoda ima svoja lastna pota in danes zvečer naju je zopet spravila skupaj. Vse kaže, da zahteva usoda od njega končno plačilo. Radi vas pa se tega nočem poslužiti, pod pogojem, da stori takoj, kar sem mu rekel.

Z druge strani mize je pričel tedaj ledeno-hladno govoriti markij in ob istem času je posegel s svojo desno roko pod gube svojega prostornega plašča.

— Veseli me, M. Moreau, da govorite na tak način z menoj. Odvezali ste me zadnjega pomisleka. Govorili ste pravkar o usodi in jaz soglašam z vami, da je usoda delovala, a ne tako v svrho kot domnevate vi. Že več let ste se mi stavljali na pot ter viseli med menoj kot neprestana pretnja. Ustrajno ste zaležovali moje življenje na različne načine, najprvo indirektno in končno direktno. Vaše umešavanje v moje zadeve je uničilo moja najvišja upanja — bolj uspešno mogoče kot domnevate vi. Neprestano ste bili moj zli genij.

— Čakaj, poslušaj! — Madama je hropela. Skočila je od Andreja, kot da sluti, kaj se bo zgodilo.

— Gervais, to je strašno!

— Strašno mogoče, a neizogibno. On sam je privabil to. Jaz sem obupan, begunec izgubljene stvari. Oni mož ima v rokah ključ k begu. Razventega je treba med menoj in njim poravnati račun.

Njegova roka se je prikazala izpod plašča, oborožena s pištolo.

Madama de Plougastel je zakričala ter se vrgla nanj. Na kolenih, je držala njegovo roko z vso silo.

Zaman je skušal otresti se je.

— Tereza, — je vzkliknil, — ali si blazna? Ali hočeš uničiti mene in sebe? Ona kreatura ima varnostna spremstva, ki pomenjajo našo rešitev. On kot tak ne pomenja ničesar.

Iz ozadja se je oglasila Alina, priča tega prizora, z ostrim glasom:

— Zažgi varnostna spremstva, Andre-Louis, zažgi jih takoj, tam na sveči.

Andre-Louis pa se je poslužil trenutka ter sam potegnil svojo pištolo.

— Mislim, da je boljše razstreliti njegove možgane, — je rekel. — Stopite proč od njega, madama.

Madama de Plougastel se ni pokorila temu odločnemu povelu, pač pa vstala, da zakrije markija s svojim telesom. Še vedno pa je držala roko markija in sicer s tako močjo, da je ni mogel dvigniti ter sprožiti.

— Andre, za božjo voljo, Andre! — je hropela.

— Proč, madama, — ji je vnovič ukazal Andre-Louis. — Naj sprejme ta morilec, kar je zaslužil. On ogroža življenja nas vseh in njegovo lastno pe zapadlo že pred leti. Proč, pravim!

Skočil je naprej, v namenu, da ustreli svojega sovražnika preko njene rame in Alina je priskočila prepozno, da bi ga zadržala.

— Andre, Andre!

Tresoča se, hropeča, na robu histerije, je postavila grofica zadnjo, a strašno seč med sovraštvi teh dveh mož, kojih vsak je hotel vzeti življenje drugega.

— Tvoj oče je, Andre. Gervas, tvoj sin je! — Najin sin. Pismo tam. . . . Moj Bog!

Omahnila je brez moči na tla ter ležala ihteča pred nogami de la Tour d'Azyrja.

Petindvajseto poglavje.

VARNOSTNO SPREMSTVO.

Preko telesa te konvulzivno ihteče ženske, matere enega ter ljubice drugega, so se srečali pogledi teh dveh smrtnih sovražnikov ter motrili drug drugega z zanimanjem, ki ni dopuščal nikakih besed.

Na drugi strani mize, kot izpremenjena v kamen vsled te zadnje groze razkritja, je stala Alina.

M. de la Tour d'Azyr je bil prvi, ki se je zganil. Spomnil se je medlo, da je govorila madama de Plougastel o nekem pismu, ki je ležalo na mizi. Stopil je naprej brez ovire. Madama de Plougastel se ni bala več posledic ter ga vsled tega ni ovirala. Šel je nestalnih korakov mimo svojega novo najdenega sina ter prijel za list, ki je ležal na mizi. Kmalu ga je prečital. Alina je zrla na Andre-Louisa, polna začudenja in sočustva, dočim je zrl Andre-Louis navzdol, na svojo mater.

D'Azyr je počasi prečital pismo, nakar ga je mirno zopet položil na prejšnje mesto. Njegova naslednja briga je bila obvladati se, kajti v časih, v katerih je živel on, je vsakdo skušal zatreti svoja čustva. Nato pa je stopil nazaj k madami de Plougastel ter se sklonil, da jo dvigne.

— Tereza, — je rekel.

Pokoreča se inštinktu se je dvignila in marki jo je povedel na stol poleg mize.

Andre-Louis je zrl na ta prizor. Še vedno trd od presenečenja, ni napravil nobenega poskusa, da bi pomagal. Markij se je sklonil nad madamo in kot v sanjah je čul Andre-Louis.

— Kako dolgo ti je to že znano, Tereza?

— Jaz . . . jaz sem to vedno vedela. Zaupala sem skrivnost Keradioju. Enkrat sem ga videla kot otroka . . . a kaj za to?

— Zakaj nisem jaz tega nikdar izvedel? Zakaj si me varala? Zakaj, Tereza, zakaj?

— Bala sem se. Mislila sem, da je boljše tako. Da nikdo, niti ti, ne ve tega. In nikdo ni vedel tega, z izjemo Quintina do včeraj zvečer, ko je bil prisiljen povedati mu, da je prišel sem, da me reši.

— In jaz, Tereza? — je ustrajal markij. — Bila je moja pravica vedeti.

— Tvoja pravica? Kaj bi mogel storiti? Priznati ga? In potem? Ha! — Čudno se je zasmejala. — Tukaj je bil Plougastel in njegova družina. Potem si bil tukaj tudi ti . . . ki si prenehal zanimati se, v katerem je strah pred razkritjem zadušil ljubezen. Zakaj naj bi ti potem pripovedovala? Zakaj? Tega bi vama ne povedala niti sedaj, če bi obstajala še kaka druga pot, da rešim vaju oba. Že enkrat preje sem tako strašno trpela, ko sta se dvobojevala v Bois. Bila sem na poti tjakaj. Razkrila bi resnico kot zadnje sredstvo, da preprečim ono grozoto. Milostljiv Bog pa mi je prihranil to potrebo.

(Dalje prihodnjič.)

Maščevanje faraona.

Kaj je pravzaprav povzročilo smrt lorda Carnarvona? — Par zgodovinskih slučajev. — Velika uloga ki jo igra babjevernost. Članek Tatarinova.

Lord Carnarvon in profesor — Carter nista prišla do zadnje sobe velikanske podzemeljske gomile faraona Tutankhamena, kjer se nahaja mumija sama. V Egiptu se je pričela zima. Stalni dež je ogrožal nadaljnje delo. Preudarni, kakor vedno, so Angleži ustavili izkopavanje, zazidali vsa vrata, da notri ne pride voda, in so se podali na počitek. Hoteli pa so natančno razvrstiti in popisati nepregledno množino pogrebnih predmetov, katere so našli v prvih prostorih gomile. Toda usoda je prekrižala ta načrt. Iz Kaire je dospel brzojav, da je lord Carnarvon umrl na zastrupljenju krvi. Pičen je bil od strupenega mrčesa. Ob tej priliki spominjajo svetovni listi vnovič na staro legendo, da se mrtveci starega veka kruto maščujejo nad raziskovalci in učenjaki, ki prekopavajo njihove grobove in jih motijo v večnem miru. Zanimivo razpravo podaja o tem Tatarinov v berlinskem "Rul"-u. Tatarinov meni:

— Zastrupljenje lorda Carnarvona je slučaj, — poreče neverni svet. Morda zanesljivo izvemo to šele jeseni, ko se odpre kraljevski sarkofag in doznamo, kaj se nahaja v zadnji od onih pozlačenih krst, katere so vložene ena v drugo. Prav mogoče je, da se tam najde papirus, kateri vsebuje strašne grožnje angleškim arheologom ter jih izpostavlja brezobzirnemu maščevanju na tem in onem svetu. Stari Egipčani so se jako potrudili, spraviti svoje mrliče na varno. Skrivali so balzamirana trupla v podzemeljskem labirintu sredi vroče puščave peska. Skrbno so prikrivali vhod v gomilo, postavili so pred vrata kipe peklenskih bogov, kateri grozijo oskrunjevalcem gomile. V zadnji krsti na prsih mumije pa leži navadno zadnje in najbolj učinkovito varstvo: papirus, kateri preklinja motilce svetega miru mrličev.

Zgodovina arheologije pozna več slučajev, kateri dokazujejo, da tisoči in tisoči let niso odvzeli grožnjam mrliča njih strašne skrivnostne moči. Taki slučaji so sicer malo znani. Učenjaki ne pripovedujejo namreč radi o "nenaravnih" pojavih, katerih še ne more razložiti naša znanost. Vendar zaslužijo slični, dosedaj zabeleženi dogodki več zanimanja, nego se jim ga je doslej posvetilo. Znana je naprimer tragična usoda nekega anglekega arheologa. Našel je v Egiptu krasno mumijo, na tihem seveda, ker je drugače potrebno za izkopavanje dovoljenje egiptovskih oblasti. Ne da bi razvil platneni trak, kateri ovija mumijo, jo je Anglež spravil v zaboj ter poslal na Angleško, sam pa se je odpeljal na lov v Abesinijo. Dva meseča pozneje ga je usmrtil razjarjen slon. Pokopali so ga sluge zamorci na bregu velike reke. Njegovi prijatelji so poslali par mesecev pozneje posebno ekspedicijo, ki naj bi prepeljala truplo domov. Toda odposlanci niso več našli gomile. Vsled povodnji je stopila reka iz struge ter poplavila bregove. — Valovi so odnesli truplo. Med tem so na Angleškem strokovnjaki razvili mumijo ter našli v krsti sledečo listino:

— Naj zapustijo veliki bogovi onega, ki oskrunjuje moj mir. Naj potepta divja zver njegovo pozemsko življenje! Naj po njegovi smrti odnese maščevalna reka tudi njegove kosti!

Nekako okrog leta 1850., so našli pri izkopavanju na mestu nekdanjega Sidona mumijo nekega fenikijskega kralja. Vojna ladja jo je prepeljala na Francosko v luvrski muzej. V kraljevi krsti se je našla sledeča grožnja, katera je varovala gomilo: — Uničite onega kralja ali vsakega drugega, ki bo hotel odnesti to krsto! Naj ima povsod nesrečo! Naj se neslavno konča njegovo delovanje! Naj ne prinese klasu njegova setev in ne dozori njegov sad!

Kralj, na čigar povelje so se pričela sidonska izkopavanja, je bil francoski cesar Napoleon III. Bil je takrat na vrhuncu svoje moči. Ameriški arheolog, ki je spisal takrat knjigo o izkopavanjih v Sidonu in navedel v njej omenjeno kletev, je pripomnil, da se francoskemu cesarju seveda ni treba zmeniti za to grožnjo iz groba. Bogve, če bi bil ta učenjak enakih misli, ako bi izšla njegova knjiga po sedanski bitki!

Radovedneži morajo za sedaj počakati do jeseni. Ko se odpre krsta velikega faraona, pride na dan njegova skrivnost in videli bomo, ali ni tudi lord Carnarvon žrtev maščevanja podzemskih bogov, pazljivih varuhov gomile — Tutankhamenov.

Iz zgodovine igralk.

Ženska-igralka se je šele v rimskih časih prvič pojavila na odru. — Poklic igralke je bil navadno mučeniški. — Sedanje socijalno stališče igralke.

Stari Grki niso še poznali igralk. Vse ženske vloge so predstavljali mladeniči. Grška drama je verskega, mitskega izvora; zato je bila ženska kot brezpravna izključena. Moški igralci ženskih vlog so bili pri starih Grkih na prav slabem glasu, ki so ga navadno tudi zaslužili. Šele v dobi rimskih cesarjev je smela tudi ženska biti igralka v komedijah in pantomimah. Tudi te prve igralke so bile po zasluženju slaboglasne, ker so jih jemali le izmed vlačug. Često so morale spričo cesarja nastopiti gole; tak prizor je bil višek igre. V dobi Caligule so doživeli Rimljani baje prvič, da je bila na odru gola igralka. Kasneje so postale igralke tudi ženske boljših krogov.

V Bizancu je bila igralka in plesalka Teodora, kasneje cesarica, ki pa je ostala baje vse življenje vlačuga. Ko je krščanstvo premagalo antični kulturni svet, je ženska zopet izginila z odra. V Italiji je nastopala najprej kot pevka v operah namesto moških skopljencev. V Španiji so ženske najprej igrale le vloge dečkov, torej v moških hlačah. Slavna je bila tudi Španka Marie de Navas v deških vlogah. V Italiji je bila prva priznana igralka umetnica Angelica Catalani. Predstavljala je ženske. Odtistihmal so ženske smele biti igralke. Na Angleškem se je pojavila ženska kot igralka zelo pozno. V Shakeasperejevi drami so igrali vse ženske vloge moški. Šele od leta 1650., imajo tudi Angleži igralke brez odpora gledalcev. V 18. veku je igralka na odru hkrati ustvariteljica nove mode. Težko stališče pa je imela začetnica vedno na tri strani: — proti moškim ravnateljem, ki so gledali v njej najprej žensko; — proti starim igralkam, ki so bile ljubosumne ter igrale vedno same najmlajše in najlepše vloge ter proti publiki, ki je bila filistrska ali frivolna. Poklic igralke je bil torej navadno mučeniški. Marsikatera se je dvignila preko blata in sramote do viška umetnosti. — Marsikatera pa je tudi obupala, se umaknila, omožila ali pa odšla prostovoljno v smrt. Šele v novejšem času je stališče igralke socijalno ugodnejše. Pri velikih narodih se posvečajo gledališču dame najuglednejših stanov in slojev. Tudi Čehi, Hrvatje, Poljaki in Rusi imajo mnogo pevk in igralk iz najboljših obitelji. Te igralke in pevke uživajo ugled popolnih dam, ki imajo dostop v vse družbe. Na Slovenskem prihajajo v gledališki poklic v poslednji dobi hčerke iz uglednih meščanskih krogov z višjo šolsko izobrazbo in večjo družabno omiko. Prej so bile Slovenke le diletantke, ki so igrale za zabavo ali iz uslužnosti. Danes imamo že nekaj umetnic — dam.

Volitve v Julijski Krajini preložene.

V smislu sklepa italjanskega ministrskega sveta so ustavne volitve v pokrajinske svete (deželne zbore) v novih pokrajinah, ki bi se morale vršiti dne 18. aprila, preložene za tri mesece.

SHRANITE TA LABEL

UPORABLJAJTE

MAGNOLIA

IN

STAR MLEKO

V VAŠI KUHINJI V SVRHO KUHE IN PEKE.

HRANITE LABELNE ZA DRAGOCENA DARILA.

PIŠITE NA KATERIKOLI NASLOV NA DRUGI STRANI LABELNA ZA ILUSTRIRAN SEZNAM DARIL

"Izplača se hraniti labelne".

SHRANITE TA LABEL

Smrt narodnega delavca.

V soboto 31. marca je umrl v Št. Petru pri Gorici komaj 37 let stari nadučitelj Vladimir Koršič, nenavadno agilen narodni delavec. Deloval je skoro v vseh slovenskih narodnih društvih, bil dober pevovodja in telovadec. Ljubezen do naroda mu ni dovolila počitka; požrtvovalna delavnost mu je izpodkopala zdravje in povzročila prerano smrt. Njegova smrt je hud udarec za goriške Slovence. Pretresljivo je, da se je nameraval ranjki ravno na dan smrti preseliti v lastno novo hišo, toda usoda ga je položila v tesno leseno hišico — krsto.

Rad bi izvedel za naslov PETRA in JOŽETA HORVAT. Doma sta iz Adlešič v Belokrajini, vas Dolenee. Prosim ju, da se mi oglasita, ali pa če kdo ve za nju naslov, da ga mi javi. — Nik. Kapelle, Dolence št. 15, pošta Črnomelj, Slovenia, Jugoslavia. (27-4—3-5)

SANTAL MIDY

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Zaščitite se Proti nalezenju

SANYKIT

Nabavite si najboljšo zaščito PREPREKA za MOŠKE
Velika tuba 35c. Kit (4's) $1
Vsi lekarnarji ali
San-Y-Kit Dept: B
92 Beekman St., New York
Pišite za okrožnico.

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja
Vsebuje 308 strani.
Cena s poštnino $2.—
SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street.
New York City, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

3. maja: Thuringia, Cherbourg in Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

5. maja: Homeric, Cherbourg; La Savoie, Havre; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg in Bremen; Veendam, Bolougne.

8. maja: Mauretania, Cherbourg.

9. maja: America, Genoa; St. Paul, Cherbourg; Gothland, Hamburg.

10. maja: Pres. Wilson, Trst; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Mount Carroll, Hamburg.

12. maja: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Orca, Cherbourg in Hamburg; President Harding, Cherbourg in Bremen; Roterdam, Boulogne.

15. maja: Berengaria, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg.

16. maja: Paris, Havre; Belgenland, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa; Seydlitz, Bremen; Saxonia, Hamburg.

17. maja: Kroonland, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Hamburg.

19. maja: Olympic, Cherbourg; Roussillon, Havre; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Orduna, Cherbourg in Bremen; Volendam, Bolougne; Saxonia, Cherbourg; Andania, Cherbourg.

22. maja: Aquitania, Cherbourg.

23. maja: France, Havre; Zeeland, Cherbourg; Thyrrhenia, Cherbourg in Hamburg. York, Bremen.

24. maja: Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Mount Clinton, Hamburg.

26. maja: Homeric, Cherbourg, Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen.

29. maja: Mauretania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.

30. maja: Lapland, Cherbourg.

31. maja: Rochambeau, Havre; Finland, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg.

2. junija: Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Ohio, Cherbourg in Bremen; America, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne.

5. junija: Berengaria, Cherbourg; Colombo, — Genoa.

6. junija: Paris, Havre; St. Paul, Cherbourg; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen; Albania, Cherbourg in Bremen.

7. junija: Laconia, Cherbourg in Hamburg; Mount Clay, Cherbourg in Hamburg, Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

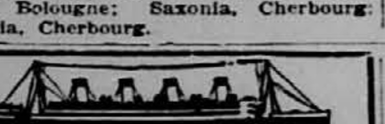

V JUGOSLAVIJO

Kupite vnaprej plačane listke sedaj, da dobavite svoje sorodnike v Ameriko.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth—Cherbourg—Antverp
Belgenland 16. maja; Lapland 30. maja
Zeeland 23. maja; St. Paul 6. junija

AMERICAN LINE
New York — Plymouth — Cherbourg Hamburg
*Mongolia 3. maja; *Manchuria 24. maja
*Novi prostori tretjega razreda.
Minnekahda (3. razred) ...... 10. maja

WHITE STAR LINE
Iz New Yorka v Cherbourg in Southampton
Homeric 5. maja; 26. maja; 16. junija
Majestic 12. maja; 2. junija; 23. junija
(Največji parnik na svetu.)
Olympic 19. maja; 9. junija; 30. junija
Dobra hrana. Zaprti prostori.
Oglasite se pri krajevnem agentu ali pri
POTNIŠKEM ODDELKU
No. 1 Broadway. New York.

CUNARD ANCHOR

Naravnost v Dubrovnik in Reko

na novi, krasni in hitri

TUSCANIA . . . . 30. junija

V Jugoslavijo u 9 dneh.

Vsak torek odpluje eden morskih velikanov

AQUITANIA	45,647 ton.
MAURETANIA	30,704 tone
BERENGARIA	52,022 ton

Razkošne kabine 3. razreda z 2-4-6 posteljami. Prekrasne jedilnice, kadilnice in počivališča. Pokrit krov za šetanje. Domača kuhinja. Domača udobnost. Brezskrbnost.

Nakaznice denarja potom Cunard, izplačljive v Jugoslaviji hitro, sigurno, zaupno. Za karte in nasvete vprašajte pri najbližjem agentu v svojem kraju.

CUNARD-ANCHOR LINE
25 Broadway
New York

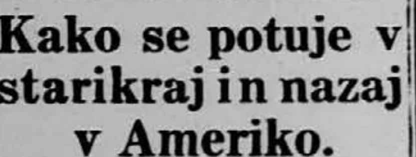

OGLAS.

Podpisani bi rad dal v najem pekarsko peč, oziroma celo pekarijo in še zraven grocery store na 1106 North Chicago St. v Jolietu, Ill. Poizve se pri: Math. Krošovich, 409 Russell St., Joliet, Ill. (2-7—5)

VLAHOV

ŽELODČNA GRENCICA

Dela jo in spravlja v steklenice v ZADRU (Dalmacija) od leta 1861

ROMANO VLAHOV

Naprodaj po vseh Lekarnah, delikatesah in grocerijah.

Edini agenti za Združene države.

V. LANGMANN, Inc.
97-99 Sixth Ave., Dept. A. New York, N. Y.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

VELIKE važnosti za potnika je, da je natanko poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh, ki so v zvezi s potovanjem. Vsled dolgoletne iškušnje nam je mogoče o vsem tem dati točna pojasnila.

Priporočamo vedno tudi samo najboljše parnike, ki imajo kabine v III. razredu.

Ako ste se namenili potovati v stari kraj, nam pišite ker bo to v Vašo korist.

Tudi oni, ki še niso ameriški državljani, smejo potovati v stari kraj na obisk in jim je dovoljeno vrniti se. Na željo dajemo vsakemu tozadevna pojasnila.

Kdor želi dobiti sorodnike ali znance iz starega kraja, naj nam piše za navodila, kajti število priseljencev je omejeno.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu Jadranska banka tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino $1.50

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spomlad v stari kraj na obisk ali za stalno, priporočamo, da se odloči za parnik "PARIS", največji in najnovejši parnik francoske paroplovne družbe, ki odpluje iz New Yorka

16. maja 1923.

Ker je železniška sveza preko Francije, Švice in Avstrije zelo izboljšana, je za Jugoslovane potovanje najbolj pripravno po francoski progi, zlasti pa še s parnikom "PARIS" in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo v zasedeno ozemlje, se peljejo iz Pariza naravnost v Trst.

S tem parnikom potuje tedaj tudi naš uradnik, ki bo spremljal potnike do Ljubljane, in bo pazil tudi na prtljago, da bo šla naprej vedno z istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so nastanjeni na tem parniku v kabinah po 2-4-6 v eni kabini; kedor želi potovati takrat na tem parniku, naj nam dopošlje čim prej $10.00 are za III. razred in $50 za drugi razred, da mu preskrbimo dobro kabino že sedaj, da ne bodo boljši prostori vsi oddani.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.